

Nr 105.

Ankom till riksdagens kansli den 10 maj 1929 kl. 2 e. m.

Utlåtande i anledning av väckt motion angående anställning av arbetare för byggnadsarbete vid flottans varv i Stockholm.

(1:a avd.)

Uti en inom andra kammaren av herr *E. Andersson* i Stockholm väckt motion (nr 327) har hemställts, att riksdagen i samband med behandlingen av frågan om anslag till arbeten vid byggnadsdepartementet vid flottans varv i Stockholm må besluta, att intet hinder möter att vid varvet i Stockholm för byggnadsarbete anställa det antal arbetare, som är erforderligt för utförande av förekommande arbeten.

Till stöd för sin framställning har motionären anfört följande.

»De genom nådigt brev den 18 juni 1925 tillkallade sakkunniga hade i sitt betänkande, Statens offentliga utredningar nr 11 år 1926, angående flottans varv föreslagit, att en del av arbetena vid byggnadsdepartementet i Stockholm, sid. 53—56, skulle utlämnas på entreprenad och att arbetsstyrkan skulle begränsas till omkring 30 man.

Detta förslag blev godkänt av riksdagen, varefter ansatser gjorts till genomförande av detsamma genom avskedande av en del arbetare och utlämnande av vissa arbeten på entreprenad. De sakkunnigas förslag om att arbetsstyrkan skall begränsas till omkring 30 man skiljer sig från den ordning, som förekommer vid övriga varvsdepartement. På dessa senare rättas arbetsstyrkans storlek efter arbetstillgången. Den föreslagna ordningen för byggnadsdepartementet i Stockholm medför däremot, att arbetena skola utlämnas till entreprenör, även om detta bliver dyrare och är mindre lämpligt för staten.

Efter det de sakkunnigas förslag nu under någon tid tillämpats har det visat sig, att entreprenadarbetena, även om man räknar med 40 % i driftomkostnader för byggnadsdepartementet, dock ställa sig 20 % dyrare än om departementet skulle utfört arbetena under egen regi. Om man dessutom räknar det ökade arbete, bestående i utarbetande av arbetsbeskrivningar och dylikt, som måste förekomma vid entreprenad, men i annat fall är överflödigt, medför detta ytterligare högre kostnader.

Som exempel kan anföras uppförande av tre brandmurar å varvets stora skjul på Skeppsholmen, varvid departementet utförde en till en kostnad, driftpålägg inräknat, av 17,000 kronor, under det att de två övriga utfördes

av entreprenör för 20,000 kronor per styck. Därtill komma givetvis varvets kostnader för kontroll och dylikt. Flera dylika exempel torde finnas i de övriga hittills utförda arbetena.»

Med stöd av § 46 riksdagsordningen har utskottet införskaffat yttrande i ärendet från marinförvaltningen, som anfört följande:

»Enligt försvarspropositionen till 1925 års riksdag borde byggnadsdepartementet i Stockholm — med hänsyn till möjligheten att i större omfattning än i Karlskrona utlämna byggnadsarbeten på entreprenad — kunna givas minskad omfattning med omedelbar anknytning till varvschefen såsom ett byggnadskontor.

Riksdagen återopade försvarsutskottets utlåtande i ämnet, så lydande:

'Kungl. Maj:ts förslag rörande varvens organisation synes innebära avsevärda inskränkningar och betydande förenklingar, varför utskottet funnit sig böra biträda desamma. I motion nr 359 i andra kammaren har emellertid herr Kristensson yrkat, att riksdagen, med avslag å propositionen nr 50 i vad denna avser omorganisation av flottans varv i Stockholm, i skrivelse till Kungl. Maj:t ville anhålla om förnyad utredning och förslag till sådan omorganisation.

Att på sätt motionären sålunda ifrågasätter i avvaktan på ytterligare utredning uppskjuta omorganisationen av flottans varv i Stockholm synes utskottet icke tillrädligt. Emellertid torde under genomförandet av den utav Kungl. Maj:t föreslagna omorganisationen av sagda varv tillfällen möjligen komma att yppa sig att företaga ytterligare förenklingar och att därigenom erhålla ökade besparingar. Då utskottet förutsätter, att Kungl. Maj:t kommer att ägna denna fråga all möjlig uppmärksamhet, har utskottet ej funnit sig böra tillstyrka det av motionären gjorda förslaget angående avlåtande av skrivelse med anhållan om förnyad utredning.'

Emellertid har det visat sig att en så långt gående inskränkning av driften vid byggnadsdepartementet i Stockholm, som statsmakterna sålunda antagit kunna ske, icke lämpligen kunnat komma till stånd.

Nuvarande organisation av byggnadsdepartementet är fastställd genom Kungl. Maj:ts beslut den 12 maj 1927, varigenom förordnats att verksamheten vid nämnda departement från och med den 1 juli 1927 skulle omläggas i enlighet med ett av flottans organisationssakkunniga avgivet förslag. Detta återfinnes i de sakkunnigas den 21 juni 1926 avgivna betänkande å sid. 53—56, vartill kungl. marinförvaltningen torde få hänvisa.

Att efter den så nyligen och med stöd i 1925 års försvarsbeslut verkställda omorganisationen ånyo vidtaga åtgärd för omläggning av verksamheten vid byggnadsdepartementet i Stockholm kan kungl. marinförvaltningen icke tillstyrka. I övrigt får kungl. marinförvaltningen återopa innehållet av varvschefens yttrande.»

Varvschefens av marinförvaltningen återopade yttrande är av följande lydelse:

»Vad beträffar det i motion nr 327 berörda beslutet att genom införande av entreprenader i större utsträckning än förut varit fallet nedbringa behovet av arbetare vid byggnadsdepartementet, har detta genomförts så långt, att för närvarande 39 arbetare äro anställda vid departementet, varav dock 3 äro uppsagda till senast den 4 nästkommande maj.

Frågan huruvida genom entreprenadsförfarandet besparing för staten kan uppkomma torde på grund av den ringa tid, som systemet hittills tilläm-

pats, ej kunna nu slutgiltigt besvaras. Hittills vunna erfarenheter synas emellertid ej giva vid handen, att någon besparing därigenom kan ernås, utan snarare att förhållandet är omvänt. Sålunda har ett arbete, som enligt infordrade entreprenadanbud skulle kosta 4,790 kronor, sedermera utförts i egen regi för en kostnad av 4,494 kronor. Å andra sidan kan dock den i motionen lämnade uppgiften, att entreprenadarbetena ställa sig 20 % dyrare än arbeten i departementets egen regi, på intet sätt bestyrkas.

Med hänsyn till de olägenheter ett frångående efter så kort tid av det införda systemet skulle medföra — bland annat ökning av den på grund av omorganisationen nyligen reducerade administrativa personalen — och då ett arbetes verkställande genom entreprenad möjliggör dettas utförande med större skyndsamhet än vanligt utan att storleken av departementets arbetarstam behöver därav påverkas, synes mig för närvarande ingen ändring böra vidtagas i det arbetssätt, som nu tillämpas, och i följd därav ej heller i bestämmelserna angående arbetarantalet.»

*Utskottets
yttrande.*

Utskottet, som ansluter sig till vad marinförvaltningen uti ifrågavarande ämne anført, får avstyrka motionen och hemställer alltså,

att herr Anderssons i Stockholm förevarande motion II: 327 icke må av riksdagen bifallas.

Stockholm den 10 maj 1929.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Närvarande: se under utlåtandet nr 103.